

*В боротьбі за життя нас веде,
За свою Батьківщину,
Бо немає країни
Краще нашої більше ніде!..
Пісня «Моя Україна» (слова Юрія Рибчинського,
музика Ніколо), виконують усі діти.*

Література

1. *Веселий* струмочок: Хрестоматія для позакласного читання. 4 клас / Упоряд. Л.О. Гребенькова. – Х.: «Ранок – НТ», 2008. – 144 с.
2. *Концепція* національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2015–2019 рр. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/
3. *Прищепи К.С.* Тематичний словник школяра / К.С. Прищепи, В.Г. Лук'яненко. – К.: Форум, 2001. – 336 с.
4. *Усі крилаті вислови, прислів'я, приказки, загадки* / Укладач Н.В. Курганова – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 320 с.
5. *Клуб* активних батьків [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.znaika-club.com.ua/article/1400962292/>
6. *Вірші* про Україну [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://abetka.ukrlife.org/ua_about.html

Засідання дискусійного клубу старшокласників «Тероризм – найбрудніша зброя сильних проти слабких»

Ольга СИНЬОГІНА,

вчитель правознавства,

Ольга САВЕЛЬЄВА,

психолог

Мета: розглянути сутність і природу сучасного тероризму, рекомендувати учням варіанти можливої поведінки під час терористичних ситуацій.

Завдання:

1. Розглянути поняття тероризму, мету та види сучасного тероризму.
2. Ознайомити учнів з українським законодавством про боротьбу з тероризмом.
3. З'ясувати, які терористичні акти відбулися у ХХ–ХХІ столітті та їх негативні наслідки.
4. Надати рекомендації можливої поведінки під час терористичних ситуацій.

Категорія учасників: у засіданні дискусійного клубу беруть участь учні 10–11-х класів, учителі школи, психолог.

Умови проведення: під час підготовки до засідання учні отримали домашнє завдання: підготувати інформацію про найвідоміші терористичні акти та їх негативні наслідки. Два учні готують

індивідуальне домашнє завдання: виступ «Українське законодавство про тероризм» та презентацію «Тероризм – феномен ХХ–ХХІ століття». Під час дискусії у залі працюють двоє ведучих. Один веде дискусію, другий постійно працює в залі з мікрофоном і надає можливість усім охочим висловити свої погляди.

1. Ведучий:

Вступна бесіда з учнями:

– *Які асоціації постають у вас, коли ви чуєте слово «тероризм»?*

Тероризм – політика, заснована на систематичному використанні терору. Синонімами слова «терор» (лат. terror – переляк, жах) є слова «насилля», «залякування», «жахіття».

Презентація «Тероризм – феномен ХХ–ХХІ століття».

2. Ведучий:

– *З історії тероризму.*

Думки спеціалістів щодо часу виникнення тероризму не збігаються. Але в історії є свідчення про використання терористичних актів задовго до нашої ери. Зокрема, за триста сорок років до н.е. батько Олександра Македонського був убитий внаслідок теракту.

Продовження презентації «Тероризм – феномен ХХ–ХХІ століття».

3. Ведучий:

– *Які найвідоміші терористичні акти та їх негативні наслідки вам відомі?*

Продовження презентації «Тероризм – феномен ХХ–ХХІ століття».

4. Ведучий:

– *Як держава має ставитися до терактів?*

Виступ учня за темою: «Українське законодавство про тероризм».

Закон України «Про боротьбу з тероризмом» (2003 р., зі змінами 2014–2015 років) визначає такі поняття, як тероризм, терористичний акт,

терористична діяльність, терорист, заручник. Дається характеристика державних органів, які ведуть боротьбу з тероризмом в Україні, роз'яснюються повноваження цих органів. Наприклад: діє Антитерористичний центр при Службі безпеки України.

Розкриваються можливі ситуації: коли держава може проводити антитерористичні дії та зміст цих дій, на яких умовах можуть проводитися переговори з терористами. Розділ 5 цього закону визначає правовий і соціальний захист осіб, які беруть участь у боротьбі з тероризмом, визначається міра відповідальності за проведення терактів та сприяння їх проведенню.

Також закон приділяє увагу відшкодуванню заподіяного терористичним актом та реабілітації осіб, які постраждали від теракту. У зв'язку з останніми подіями в Україні відповідальність щодо осіб, звинувачених у скоєнні теракту, значно посилилася.

5. Ведучий:

– Які, на вашу думку, можливі причини терактів?

Продовження презентації «Тероризм – феномен ХХ–ХХІ століття».

Ведучий:

– Види тероризму. За характером суб'єкта терористичної діяльності тероризм поділяється на:

1. *Неорганізований або індивідуальний* – в такому випадку теракт здійснюють одна-дві особи, які не входять до жодної організації.

2. *Організований, колективний* – терористична діяльність планується та реалізується організацією (Аль-Каїда, ІРА, ЕТА). Організований тероризм – найпоширеніший у сучасному світі.

За своїми цілями тероризм поділяється на:

1. *Націоналістичний* – переслідує сепаратистські та національно-визвольні цілі.

2. *Релігійний* – може бути пов'язаний із боротьбою прихильників релігії між собою (мусульмани і християни) та всередині однієї віри (католики і протестанти, суніти і шіїти), переслідує мету підірвати світську владу та затвердити владу релігійну (ісламський тероризм).

3. *Ідеологічний, соціальний* – переслідує мету докорінної або часткової зміни економічної чи політичної системи країни, привернення уваги суспільства до якоїсь гострої проблеми.

Сьогодні жертвою соціального тероризму може бути кожен з нас: переслідування, телефонний тероризм, дзвінки про мінування. В наш час телефон є основним каналом надходження повідомлень, що містять інформацію про закладені вибухові пристрої, захоплення людей заручниками, вимагання і шантаж.

Зазвичай фактор несподіванки, паніка, стан шоку та й сама отримана інформація призводять до того, що людина не в змозі правильно реагувати на дзвінок, оцінити реальність загрози та здобути максимум відомостей з бесіди. Дзвінки з загрозами можуть надійти особисто вам і містити, наприклад, вимоги виплатити значну суму грошей.

Перегляд уривку з кінофільму «Беслан. Прерваний урок».

6. Ведучий:

– Чи можна виправдати дії терористів?

– Чи повинні ми бути готовими до ситуації, де можемо бути свідками чи жертвами тероризму?

– Чи знаємо ми, як діяти під час терористичної акції?

7. Висновок.

Продовження презентації «Тероризм – феномен ХХ–ХХІ століття».

8. Рекомендації психолога для учнів щодо можливої поведінки під час терористичних ситуацій.

Література

1. *Загальна* декларація прав людини [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015
2. *Закон* «України Про боротьбу з тероризмом» / Відомості Верховної ради України. – 2003. – №25 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/638-15>
3. *Закон* України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» / Відомості Верховної ради України. – 2014. – №50–51 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>
4. *Щодо* інструктивно-методичних рекомендацій з базових дисциплін. Предмети суспільно-гуманітарного спрямування / Міністерство освіти і науки України. Лист №1/9 – 426 від 01.06.2012 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/content/Osvita/susp-gromad.pdf>
5. *Бойченко Т.Є.* Основи здоров'я: Підручник для 9 кл. загальноосв. навч. закл. / Т.Є. Бойченко, І.П. Василяшко, Н.С. Коваль. – К.: Генеза, 2009. – 160 с.